

عنوان مقاله:

شناسایی الگوهای زیبایی شناسی منظر بومی گیلان مبتنی بر تحلیل منظر روستایی (نمونه موردی: روستای پس چپر)

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهشهای منظر شهر، دوره 1، شماره 2 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

مریم رضائی - کارشناس ارشد معماری منظر، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران. و مدرس موسسه آموزش عالی دیلمان

معصومه لیوانی - کارشناس ارشد طراحی شهری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران. و مدرس دانشگاه گلستان

خلاصه مقاله:

معماری بومی گیلان براساس مطابقت حداکثری با اقلیم و امکانات محلی شکل گرفته است. منظر روستایی گیلان، شامل الگوهای ساختی است که عمدتاً در طول سالیان، با توجه به اقلیم، فرهنگ و نیازهای عملکردی جوامع روستایی شکل یافته است. گیلانی رابطه خاصی با طبیعت دارد که در معماری، فرهنگ، آداب و رسوم و منظر که می سازد، آشکار است. منظر گیلان ساخته ذهن گیلانی است، ذهنی که افزون بر پیشینه تاریخی و فرهنگی و اقلیم خاص خود معیارهای زیبایی شناسانه خاصی دارد. عدم شناخت کافی نسبت به معماری بومی و منظر ارزشمند حاصل از آن، موجب تخریب منظر و گسست خاطرات خواهد شد، که علاوه بر تضعیف هویت، با از بین رفتن تعلق و احساس مسئولیت نسبت به محیط زندگی، نتایج تأسف باری به بار خواهد آورد. دستیابی به الگوهای ارزشمند این منظر، نیازمند شناخت و بازنگری نمونه های قدرتمند آن است. حال آنکه این منظر تاکنون مورد تحلیل قرار نگرفته و الگوهای زیبایی شناسانه آن، کشف نشده است. مناظر روستاهای قدیمی نمونه های بارزی هستند که میتوان در آنها به پیوند کامل حسی دست یافت؛ چراکه هسته اولیه این روستاها با توجه کامل به بستر طبیعی پیرامون شکل گرفته و علاوه بر مناظر طبیعی روستا، عوامل کالبدی اعم از توپوگرافی و غیرکالبدی چون بوها، نور و صداها در آن رعایت گردیده است. چنانچه بتوان ریختشناسی منظر روستا را استخراج نموده و به فرایند شکل گیری و عناصر سازنده آن پی برد، می توان از آن در تقویت بافت فرهنگی و تصمیم سازی در مورد عوامل مؤثر در منظر شهر استفاده کرد. این پژوهش مشتمل بر مطالعات کتابخانه ای و مطالعات میدانی است. در بررسی کتابخانه ای با مراجعه به منابع علمی موجود و بررسی آنها شاخص های مورد نظر در ارزیابی محدوده مطالعه استخراج گردید. همچنین با بررسی تاریخی مناظر روستایی گیلان و سوابق پژوهشی انجام شده در این زمینه، فرهنگ و آداب رسوم گیلان و الگوی برخورد مردم گیلان با طبیعت در ساخت منظر بومی مطالعه گردیده و در ادامه از طریق مشاهدات عینی، منظر عینی روستای «پس چپر» و طبق هبندی مشاهدات و انطباق آن با شاخص های استخراج گردیده در مطالعات، الگوهای کالبدی همراه با موارد مناسب کاربرد هر کدام در قالب جدولی کاربردی به عنوان نتایج حاصل از پژوهش طبقه بندی گردید. یافته های حاصل از این پژوهش گویای آن است که منظر عینی روستای مورد مطالعه، از حیث زیبای یشناسی، برخاسته از ذهنیت و نحوه نگرش یک گیلانی به طبیعت است. در این نگرش آمیختگی محیط مسکونی با طبیعت به خوبی به چشم می خورد. رشد و توسعه تدریجی کلیت روستا و تغییرات بطئی عناصر درون آن پیوندی پررنگ با طبیعت داشته و از الگوی رشد تدریجی آن تبعیت می نماید. بررسی منظر عینی روستا، نشان دهنده غلبه بستر طبیعی پیرامون به عناصر کالبدی و مصنوع آن است. اصول طراحی رعایت شده در این روستا از یک اصل کلی تبعیت می نماید، و آن وجود ارتباط بصری بالا میان فضاهای مختلف روستاست. قریب به تمامی مناظر روستا با داشتن عناصر کالبدی و حس مکانی متنوع و مخصوص به خود، دارای دو عنصر اصلی پیش زمینه و پس زمینه ای طبیعی اند. این من ...

کلمات کلیدی:

منظر بومی روستا، زیبایی شناسی، مصالح بومی، منظر ذهنی، گیلان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/351300>

